

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 44/2020)

София, 4 ноември 2020 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 29.10.2020 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини и пъпеши	4
1.4	Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле	4
1.5	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания	6
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Плодове и зеленчуци	7
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 29.10.2020 г.

(към 30.10.2020 г. за маслодаен слънчоглед и царевица за зърно)

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

По оперативни данни, към 30.10.2020 г. жътвата на маслодайния слънчоглед на практика е приключила, а тази на царевичата за зърно е към своя край. Въпреки наблюдавания ръст при реколтираните площи, прибраните количества от двете култури са съответно с 4% и 14% по-малко на годишна база, поради по-ниските добиви от декар.

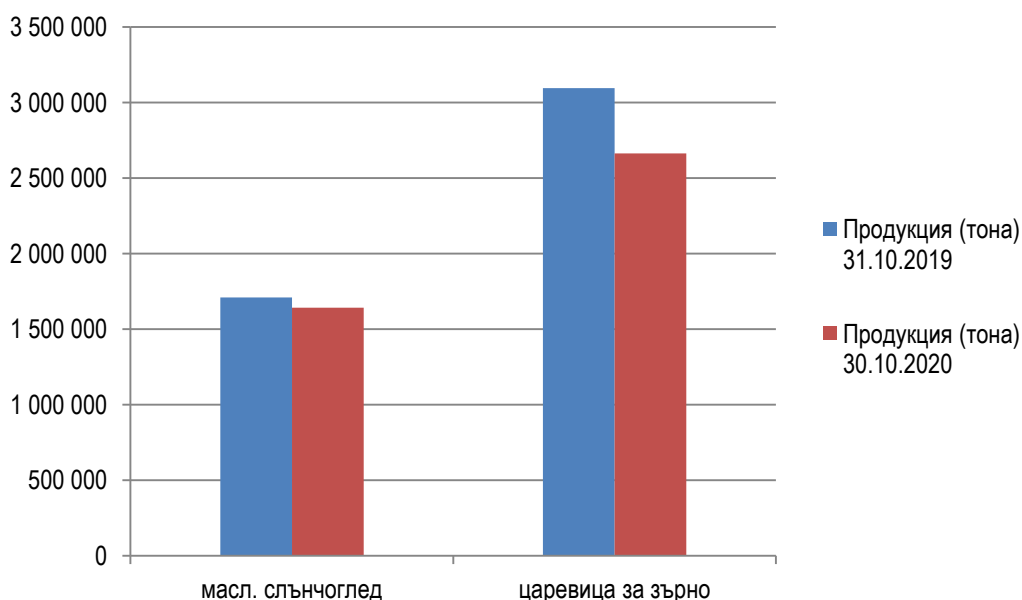
Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 30.10.2020 г.

	30.10.2020					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	809 649	808 316	99,8%	1 641 920	203	8,9%	8,7%	-4,0%	-11,7%
царевица за зърно	573 098	543 315	94,8%	2 662 915	490	25,8%	20,5%	-14,0%	-28,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 30.10.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

В резултат на съчетание от намаление както на площите, така и на средните добиви, към момента продукцията от трите основни типа тютюн - „Ориенталски“, „Вирджиния“ и „Бърлей“, е с между 18% и 45,8% под отчетената по същото време на 2019 г.

Площи и производство на тютюн към 29.10.2020 г.

	29.10.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 614	2 578	3 881	151	-15,4%	-16,6%	-18,1%	-1,3%
Тютюн-Вирджиния	1 259	1 259	1 559	124	-31,4%	-22,8%	-39,9%	-22,0%
Тютюн-Бърлей	280	262	506	193	-21,8%	-26,8%	-45,8%	-26,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини и пъпеши

Според последните оперативни данни, производството на картофи, дини и пъпеши бележи ръст от 17,4% до 61% спрямо година по-рано. При картофите това се дължи главно на увеличение на средния добив от декар, а при дините и пъпешите – основно на по-големия размер засадени и реколтирани площи. Прибраното до момента количество пипер от открити площи е близко до миналогодишното, докато при полските домати се наблюдава намаление с 22,8%.

Площи и производство на зеленчуци, дини и пъпеши към 29.10.2020 г.

	29.10.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	11 431	10 046	167 354	1 666	11,2%	1,0%	17,4%	16,3%
домати на открито	2 862	2 861	51 065	1 785	-16,9%	-16,1%	-22,8%	-7,9%
пипер на открито	2 590	2 588	43 761	1 691	-3,3%	-2,1%	0,4%	2,6%
дини	4 624	4 369	80 533	1 843	24,9%	18,2%	22,9%	3,9%
пъпеши	2 737	2 712	26 825	989	52,3%	51,3%	61,0%	6,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: Данните за засадени площи с картофи и пипер са коригирани от ОДЗ и ОСЗ

1.4 Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле

Към края на м. октомври 2020 г. в оранжерии са произведени 38 879 тона домати и 43 847 тона краставици.

Добити са 10 825 тона краставици от открити площи (вкл. корнишони) и 18 146 тона зеле.

Площи и производство на оранжерийни домати, краставици (от открити площи и оранжерии) и зеле към 29.10.2020 г.

	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
домати в оранжерии	454	511**	38 879	7 608
краставици в оранжерии	276	439**	43 847	9 988
краставици на открити площи*	777	763	10 825	1 419
зеле	1 359	749	18 146	2 423

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: За културите оранжерийни домати, краставици и зеле не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

* включва и корнишони

** Данните са за разгънати реколтирани площи.

1.5 Площи и производство от трайни насаждения

Прибирането на продукцията от трайните насаждения е към своя край. Към 29.10.2020 г. производството на сливи и круши е съответно с 34,6% и 39,9% над миналогодишното, в резултат от увеличение както на площите, така и на средните добиви. На този етап отчетените количества ябълки, грозде (винено и десертно), праскови и малини са с между 11% и 41,4% по-малко на годишна база.

До момента са добити 6 301 тона орехи, при реколтирани малко над две трети от плододаващите орехови насаждения.

Площи и производство от трайни насаждения към 29.10.2020 г.

	29.10.2020				Изменение на годишна база, %			
	Плододаващи площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Плододаващи площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 747	4 138	41 235	996	-3,4%	-7,2%	-11,0%	-4,2%
круши	603	519	3 241	624	25,0%	25,3%	39,9%	11,6%
праскови	3 007	2 909	21 858	751	-27,9%	-28,9%	-28,4%	0,8%
сливи	8 539	8 069	55 622	689	12,1%	12,4%	34,6%	19,6%
орехи	9 012	6 137	6 301	103	*	*	*	*
малини	1 985	1 966	6 114	311	-15,8%	-10,9%	-40,2%	-32,8%
лозя винени	34 512	33 226	178 198	536	-26,0%	-26,7%	-25,3%	1,9%
лозя десертни	2 819	2 819	15 560	552	-37,9%	-36,8%	-41,4%	-7,2%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

*За орехите не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

Забележка: Данните за плододаващи площи са коригирани от ОДЗ и ОСЗ.

2. Есенна кампания

Сеитбата на основните есенни култури продължава да се движи с по-бавни темпове спрямо миналата година. Изоставането на засетите площи на годишна база е в границите от 8,4% при маслодайната рапица до 33,4% при пшеницата.

Засети площи с есенници към 29.10.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г., ха

Култура	31.10.2019	29.10.2020	Изменение
пшеница	939 224	625 796	-33,4%
ечемик	95 287	67 199	-29,5%
маслодайна рапица	111 178	101 787	-8,4%
ръж	3 748	2 959	-21,0%
тритикале	7 953	5 934	-25,4%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода 26 октомври – 1 ноември 2020 г. през Пристанище Варна¹ не е реализиран износ на пшеница, ечемик и рапица. Общо експортираното количество пшеница през порта от началото на сезона досега е с 56,9% по-малко на годишна база, докато при ечемика е налице ръст от 77,8%.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 01.11.2019	29.06.2020 – 01.11.2020	Изменение на годишна база
пшеница	933 276	402 568	-56,9%
ечемик	36 968	65 728	77,8%
рапица	128 793	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Все още не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2020 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

При натоварени 86,7 хил. тона през последната седмица, общият експорт на царевица през Пристанище Варна от началото на септември 2020 г. до момента надхвърля с 37,5%

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

миналогодишния. Същевременно, износът на слънчоглед през порта изостава с 46,1%, като през последната седмица не са преминавали количества.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	31.08.2019 – 01.11.2019	31.08.2020 – 01.11.2020	Изменение на годишна база
царевица	194 875	267 905	37,5%
слънчоглед	31 261	16 865	-46,1%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Към началото на м. ноември 2020 г. не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2020 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на юли 2020 г. до момента не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури – реколта `2020 през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 41/2020, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. август 2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 41/2020, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 28 октомври 2020 г. се наблюдава леко увеличение на средните изкупни цени на пшеница, слънчоглед и царевица за страната, в рамките на 0,6% - 2,8% на седмична база. Цената на ечемика се запазва на нивото от предходната седмица.

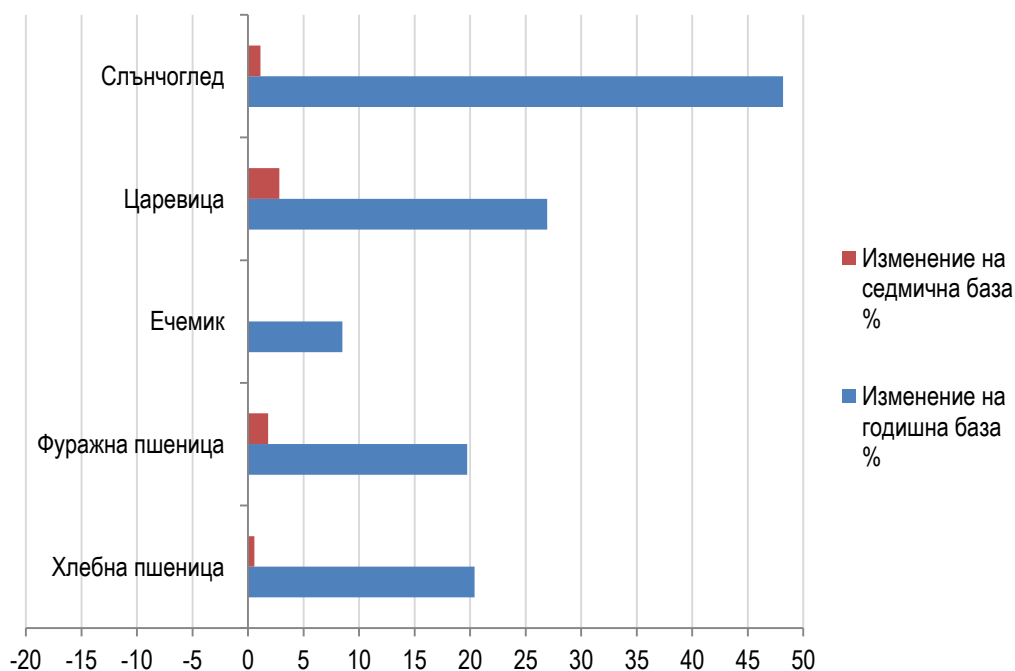
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 28.10.2020 г., лв./тон без ДДС

	30.10.2019	21.10.2020	28.10.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	299	358	360	20,4	0,6
фуражна пшеница	284	334	340	19,7	1,8
ечемик	271	294	294	8,5	0,0
царевица	260	321	330	26,9	2,8
слънчоглед	548	803	812	48,2	1,1
рапица	680	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

Сравнявайки със същия период на миналата година, слънчогледът е поскъпнал с 48,2%, а основните зърнени култури - с между 8,5% (ечемик) и 26,9% (царевица).

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 28.10.2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Измененията на средните цени на едро на основните плодове и зеленчуци в рамките на последната седмица са предимно в посока нагоре. Картофите и оранжерийните краставици, предлагани на тържищата, поскъпват съответно с 15,5% и 22,1% на седмична база, а десертното грозде, зелето, ябълките и зеленият пипер – с между 1,4% и 2,5%. Само цените на оранжерийните домати и червения пипер отбелязват леко намаление, респективно с 0,4% и 2,8%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 30.10.2020 г., лв./кг

	01.11.2019	23.10.2020	30.10.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,67	0,58	0,67	0,0	15,5
картофи (пресни)	*	*	*	-	-
домати (оранжерийни)	2,00	2,36	2,35	17,5	-0,4
домати (внос)	*	*	1,67	-	-
краставици (оранжерийни)	1,30	1,81	2,21	70,0	22,1
краставици (внос)	*	*	1,54	-	-

	01.11.2019	23.10.2020	30.10.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
пипер (зелен)	1,21	1,22	1,25	3,3	2,5
пипер (червен)	1,65	1,41	1,37	-17,0	-2,8
зеле	0,60	0,62	0,63	5,0	1,6
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	0,93	1,24	1,27	36,6	2,4
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,45	1,40	1,42	-2,1	1,4

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Към момента оранжерийните краставици се търгуват със 70% по-скъпо, отколкото по същото време на 2019 г., а ябълките – с 36,6%. По-умерен ръст на годишна база е налице при цените на зеления пипер, зелето и оранжерийните домати – в рамките на 3,3% - 17,5%. Средната цена на едро на картофите е на миналогодишното ниво, а при десертното грозде и червения пипер се наблюдава поевтиняване - съответно с 2,1% и 17%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 30.10.2020 г.

